

2001

DTO Nisan 2005 Ayı Basın Bülteni

Sirküler No: 241/ 2005

Sayın Üyelerimiz,

DTO AB Bülteni

Nisan 2005

AB-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

TÜRKİYE’NİN ÜYELİĞİ AB ANAYASASI’NIN KABULÜNE BAĞLI DEĞİL

Fransa ve Hollanda’da AB Anayasası’nın oylanma günü yaklaştıkça (sırasıyla 29 Mayıs ve 1 Haziran 2005), Anayasa’ya yönelik eleştiri ve muhalefet de artıyor. Anayasa’yı eleştirenlerden kimileri konuyu Türkiye’nin üyelik müzakerelerinin başlaması ile ilişkilendiriyor. *Financial Times*’a göre, “Fransa Anayasa’yı reddederse, Türkiye ile müzakerelerin planlandığı gibi 2005 yılı Ekim ayında başlaması mümkün olmayabilir.”

Öte yandan, Türkiye tarafında farklı görüşler bulunuyor. Örneğin; Başbakan Sn. Recep Tayyip Erdoğan’ın Dış Politika Danışmanı Egemen Bağış, yaptığı açıklamada, Fransa’nın Anayasa’ya ‘hayır’ oyu vermesinin bu iki olayın tamamen farklı olması sebebiyle Türkiye’nin adaylık müzakerelerini etkilemeyeceğini ve arada bir ilişki kurmaya çalışan politikacılara da Fransa’da seçmen tarafından yaptırım uygulanacağını belirtti.

Türkiye’de bu konuyla ilgili baskın görüş, Hükümetin de açıkça belirttiği gibi, Fransa’da AB Anayasası’nın reddedilmesinin Türkiye’deki reform sürecine ve Türkiye-AB üyelik müzakerelerinin açılmasına bir etki yapmayacağı yönünde.

EK PROTOKOL, 10 YENİ ÜYİYİ İÇERECEK ŞEKİLDE GENİŞLETİLİYOR

Avrupa Komisyonu, Türkiye’den gelen “Gümrük Birliği Ek Protokol” metnine mutabakatın bildirildiği resmi mektup üzerine, Türkiye’nin üyelik müzakerelerine başlama vizyonu çerçevesinde, Gümrük Birliği’nin Kıbrıs’ı da kapsayacak şekilde AB’nin 10 yeni üyesine genişletilmesi yolundaki isteğini tekrarladı.

Komisyon sözcüsü, Ek Protokol metninin imzalanmasının Türkiye’nin Kıbrıs Cumhuriyeti’ni resmi olarak tanıması anlamına gelmese de, 3 Ekim 2005 tarihinde açılacak olan müzakereler öncesinde daha iyi bir atmosfer yaratacağının kesin olduğunu belirtti.

Ek Protokol ile ilgili tartişılan önemli problemler arasında, Türkiye'nin Kıbrıs menşeli gemi ve uçaklara uyguladığı ticaret ambargosu bulunuyor. Türkiye'nin AB ile üyelik müzakerelerine başlayabilmesi için bu ambargoyu kaldırması gerektiği de tartışmalar arasında yer alıyor.

TÜRKİYE YENİ CEZA KANUNU'NU ERTELEDİ

Türk Hükümeti yeni Ceza Kanunu'nun (TCK) yürürlüğe girmesinin planlandığı 1 Nisan 2005 tarihini erteleme kararı aldı. AB üyelik müzakereleri öncesinde, Kopenhag Kriterleri'ne uymak amacıyla 2004 yılı Eylül ayında revize edilen yeni Ceza Kanunu'nun ertelenmesinin arkasında yatan önemli sebeplerden biri ise TCK'nin; basın özgürlüğünü kısıtladığı gerekçesiyle Türk ve yabancı sivil toplum tarafından ağır bir şekilde eleştirilmesi.

Bu çerçevede, Uluslararası Gazeteciler Federasyonu (IFJ) da yeni Türk Ceza Kanunu'nun haber hakkını kısıtlamaya ve gazetecileri keyfi tutuklamaya yol açabilecek 20 ifade içerdiği konusunda uyarıda bulunarak, Türk Hükümeti'nin konu basın özgürlüğü olunca reformlar hakkındaki taahhüdünde durmadığını belirtmişti.

Toplumun her kesiminden yükselen benzeri sesler karşısında Türk Hükümeti yeni Ceza Kanunu'nun yürürlüğe giriş tarihini, gecikmenin teknik problemlerden dolayı olduğunu belirterek Haziran ayına erteledi. Ankara'nın açıklaması karşısında, Avrupa Komisyonu, "bu ek sürenin Türkiye'de insan hakları konusunda gelişme kaydedilmesi için kullanılması"ni umut ettiklerini bildirdi.

GENİŞLEME

BULGARİSTAN VE ROMANYA İLE KATILIM ANTLAŞMALARI İMZALANDI

Bulgaristan ve Romanya'nın AB'ye Katılım Antlaşmaları, siyasi liderler ve bakanların katılımı ile 25 Nisan tarihinde Lüksemburg'da imzalandı. Katılım anlaşması, 10 sene önce Birliğe üye olmak için başvurmuş bu iki ülkenin 2007 yılında gerçekleşecek olan tam üyeliğine zemin oluşturuyor.

Ancak Avrupa Komisyonu, Romanya ve Bulgaristan'da AB'ye tam üyelik sürecinde yapılan reformların devam etmesi gerektiğini belirterek aksi halde üyeliğin gecikebileceği uyarısında bulunuyor.

İki ülkenin 1 Ocak 2007 tarihinde gerçekleşmesi öngörülen tam üyeliğinin her aşamasında Avrupa Parlamentosu'nun da önemli bir rolü bulunuyor. Bu çerçevede, Avrupa Parlamentosu Dış İlişkiler Komitesi üyeleri, Romanya ve Bulgaristan'ın tam üyeliğine kadar olan süreçte söz sahibi olmak şartıyla, iki ülkenin üyeliğine ilişkin Katılım Anlaşması kabul edilmeden önce onay vermişti.

REKABET VE DEVLET YARDIMLARI

ÜYE DEVLETLER, DEVLET YARDIMINDA KESİNTİ YAPMAYA İSTEKLİ DEĞİL

AB üyesi devletlerin Lizbon Stratejisi dahilinde devlet yardımını azaltmak ve yeniden düzenlemek konusundaki taahhütlerindeki gelişmeleri incelemek amacıyla hazırlanan “Devlet Yardımı Karşılaştırmalı Tablosu”nun (*Scoreboard*) en son sayısı 20 Nisan 2005 tarihinde yayımlandı.

Belgede, ülkelerin devlet yardımlarını daha çok yatay yardımlar olan Ar-Ge, çevre ve uyum politikası gibi konulara kaydırması bir gelişme olarak kaydedilirken, devlet yardımı miktarında herhangi bir azalma gözlenmediği belirtildi. Üye Devletler 2001 yılında devlet yardımında azaltma yapma taahhüdünde bulundularsa da, raporda belirtildiği üzere devlet yardımının sabit şekilde devam ettiği gözlemlendi.

SOSYAL POLİTİKA VE İSTİHDAM

AB’DE BÜYÜME VE YENİ İŞ YARATILMASINA DAİR 3 YILLIK PLAN

2005 yılı Mart ayında toplanan bahar dönemi AB Konseyi, Avrupa Komisyonu’nun “Büyüme ve İş Konusunda Ortaklık” planının Lizbon Stratejisi dahilinde yeniden düzenlenip, başlatılmasına tam destek verdi. Avrupa Komisyonu, bu kararı takiben, 2005-2008 dönemini kapsayacak olan ve büyüme ile iş yaratmayı amaçlayan yeni bir 3 yıllık “Konsolide Kılavuz İlkeler Paketi” oluşturduğunu 12 Nisan 2005 tarihinde açıkladı.

Yeni Paket, AB’nin büyüme ve yeni işler yaratma konusundaki zayıf performansı göz önünde bulundurarak, makro-mikro ekonomik politikalar ve İstihdam Politikası’na ilişkin net öncelik amaçlarına yer veriyor.

AB’nin yeni Kılavuz İlkeler Paketi, bahis konusu ilkeleri sayıca azaltıp, içeriğini basitleştiriyor ve böylelikle esas olarak yeni iş yaratılması ve büyümenin sağlanması konuları üzerinde yoğunlaşıyor. Yeni Paket ayrıca, Üye Devletler’de 2005 yılının sonbaharında oluşturulacak olan “Ulusal Reform Programları”na da temel oluşturuyor.

YENİ REKABET VE YENİLİKÇİLİK PROGRAMI

AB Komisyonu Başkan Yardımcısı ve Endüstriden Sorumlu AB Komiseri Günter Verheugen yaptığı açıklamada, AB’nin Lizbon Stratejisi çerçevesindeki önemli problemleri olan büyüme ve yeni iş yaratma konusunda, rekabet ve yenilikçiliğin önemli çözüm yolları olduğunu belirtti. Avrupa Komisyonu, bu doğrultuda, 7 Nisan 2005 tarihinde “Rekabet ve Yenilikçilik Çerçeve Programı”nı (CIP) yayımladı. Program’a, 2007-2013 dönemi için 4.213 milyar Euro bütçe ayrılması önerildi.

CIP genel olarak Bilgi ve İletişim Teknolojisi (ICT), çevre teknolojilerinin geliştirilmesi, verimli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması konularında, işletmelere ve endüstriye destekte bulunacak. CIP ayrıca AB'nin Lizbon Stratejisi orta vade hedefleri aşamasında daha basit, görünür ve hedefe yönelik AB faaliyetlerine dair incelemede bulunacak.

ÇEVRE POLİTİKASI

GEMİ YAKITLARI DAHA ÇEVRECİ HALE GELİYOR

Konsey'in onayladığı gemi yakıtlarına ilişkin yönergeye Parlamento'nun da onay vermesinin ardından AB-alanında gemilerin yol açtığı sülfür kirliliği azaltılıyor.

Sülfür (SO₂) maddesi içeren yakıtların çevre sorunları ile asidifikasyon, astım, bronşit ve kalp rahatsızlığı gibi sağlık problemlerine yol açması sebebiyle, AB çapında büyük gemilerin yakıtlarındaki sülfür miktarı 2007 yılı itibarıyla % 1.5'e düşürülecek. Bu rakam, 2010 yılından itibaren gemilerin motorlarını kapatıp sahil elektriğini kullanmak zorunda oldukları liman bölgeleri için % 0.1'e düşürülecek.

Komisyon 2008 yılında süreci gözden geçiren bir inceleme yapacak ve Uluslararası Denizcilik Organizasyonu (IMO) ile bu oranı daha da azaltmak için müzakerelere devam edecek.

Avrupa Komisyonu'nun Çevre İşlerinden sorumlu üyesi Stavros Dimas 17 AB üyesi ülkenin hala IMO Hava Kirliliği Anlaşması'nı imzalamadığını belirtti.

PARLEMANTERLER ÇEVRE DOSTU KISA MESAFELİ DENİZ YOLU TAŞIMACILIĞI İSTİYOR

Avrupa Parlamentosu üyeleri, kısa mesafeli deniz yolu taşımacılığına ilişkin bir raporu 7'ye karşı 589 oyla kabul etti. 13 parlamenter oylamaya katılmadı. Rapor, genel olarak kısa mesafeli deniz yolu taşımacılığının çevreyle uyumlu bir ulaşım şekli olarak teşvik edilmesi ve nihai olarak da katı çevre düzenlemelerine tabi 'Deniz Otoyolları'nın oluşturulmasını içeriyor.

Raporun ana noktasını, kısa mesafeli deniz yolu taşımacılığının yol açabileceği gaz emisyonları ve su kirliliğine ilişkin olarak kabul edilmesi gereken daha katı Topluluk mevzuatına duyulan ihtiyaç oluşturuyor.

Raporda, yerel ve ulusal düzey ile Avrupa düzeyinde kısa mesafeli deniz yolu taşımacılığının kalitesini arttırmak ve arttırılmasını teşvik etmek için, gerek kamusal gerekse de sivil olan bütün ilgili kesimlerin işbirliği yapmasının gerekliliği vurgulanıyor.

DENİZCİLİK

ANTİTRÖST: KOMİSYON LİNER DENİZCİLİK KONSORSİYUMLARI İÇİN BLOK MUAFİYETİNİ YENİLEDİ VE SÜREYİ UZATTI

Avrupa Komisyonu, AB limanlarında kargo taşımacılığı ile ilgili olarak deniz taşımacılığı şirketlerinin konsorsiyumlara katılmalarına izin veren blok muafiyetini yenileyip süresini 25 Nisan 2010 tarihine kadar uzattı.

Avrupa Komisyonu'nun 611/2005 sayılı Yönetmeliği, transatlantik denizcilik konsorsiyumlarına ilişkin blok muafiyetlerine dair olan yönetmeliği yeniden düzenliyor.

Yapılan değişiklikler, konsorsiyum üyelerinin 24 aylık bir ilk dönemden sonra konsorsiyumdan ayrılmak istediklerinde mali bir ceza ile karşılaşmalarını öngörüyor. Böylelikle ilk yönetmelikte 18 ay olan süre 6 ay uzatılmış olacak. Ayrıca bu ön süre uygulaması konsorsiyum üyelerinin deniz taşımacılığı hizmetleri hakkında önemli bir yatırım yapmaya karar verdikleri zaman da geçerli olacak.

Son olarak, AB yönetmeliği, bir konsorsiyumun blok muafiyeti hakkına sahip olabilmesi için konsorsiyumda verimli fiyat rekabeti olması gerektiği ile ilgili maddeyi de yeniden düzenleniyor. Bu yeni düzenlemeye göre, "Kişisel gizli kontratlar" da bundan sonra rekabetin varlığını göstermek için kullanılabilir.

Komisyon'un yönetmelikte yaptığı değişiklikler 26 Nisan 2005 tarihinde uygulamaya konuldu.

KOMİSER BORG, OKYANUSLAR VE DENİZLERLE İLGİLİ ENTEGRE AB POLİTİKALARINA İHTİYAÇ OLDUĞUNU AÇIKLADI

Avrupa Komisyonu'nun Balıkçılık ve Denizcilik İşlerinden sorumlu üyesi Dr. Joe Borg, 4 Nisan 2005 tarihinde düzenlenen IMO'nun Uluslararası Deniz Hukuku Enstitüsündeki (IMLI) Onuncu Yıllısu Deniz Hukuku dersinde 'Okyanuslar ve Denizler için Avrupa Vizyonu Geliştirmek' başlığı altında bir konuşma yaptı. Komisyon üyesi, konuşmasında temel olarak Avrupa Birliği'nin denizcilik politikalarını entegre hale getirme sürecine değindi.

Komisyon üyesi, Avrupa Birliği'nin yaklaşımının Birleşmiş Milletlerin Deniz Hukuku Sözleşmesi ile örtüştüğünü; "okyanuslardaki tüm sorunların birbiriyle yakından ilişkili olduğu ve bu sorunların bir bütün olarak ele alınması gerektiği" yönündeki temel prensibin Avrupa Birliği için de aynen geçerli olduğunu vurguladı.

Komisyon üyesi, deniz çevresini koruma konusundaki endişelerle zaman zaman ters düşen Avrupa ekonomisi için okyanus ve denizlerin son derece önemi olduğundan bahsetti.

Komisyon üyesi Borg karar almadaki şimdiki bölünmenin okyanus ve denizlerin çatışan kullanımlarını bağdaştırmayı ve önceliklerin tanımlanmasını zorlaştırdığını belirtti. Borg bunun çoğu kez birbiriyle uyuşmayan önlemlerin alınmasına neden olduğunu belirtti. Ayrıca UNCLOS da şart koşulduğu üzere, Harici Ekonomik Alanların (EEZs) tanımı, okyanus alanlarının, kıyıları da içerecek biçimde, giderek genişleyen işgaline neden olduğunu söyledi. Bu gelişmenin, denizlerin uzaysal düzlemde planlanmasının ve kuşaklara ayrılmasının önemini ortaya koyduğuna dikkat çekti.

Komisyon üyesi Borg okyanus ve denizlerin sürdürülebilir kalkınmasını sağlayacak, kapsayıcı ve düzenli bir Avrupa Birliği yaklaşımına duyulan ihtiyacı vurguladı. Konuşmasını, gelecek deniz politikası için Avrupa Birliği vizyonunu anlatarak bitirdi: “Bizim vizyonumuz, insanların okyanusların zenginlerinden sürdürülebilir biçimde yararlanmalarını sağlayan, bilimsel deniz araştırma ve teknolojileriyle desteklenmiş dinamik deniz çevresi ve dinamik deniz ekonomisi olan bir Avrupa’dır.”

DENİZ TAŞIMACILIĞI

BÖLGELER KOMİTESİ LİMAN SERBESTLEŞMESİNİ REDDETTİ

AB Bölgeler Komitesi (CoR) 13 Nisan 2005 tarihindeki genel kurulunda Rolf Harlighausen (Avrupa Halk Partisi, Almanya) tarafından hazırlanan, liman hizmetlerinin serbestleştirilmesini öngören yönerge teklifini üzerinde fikir beyan etti. Bölgeler Komitesi, AB Komisyonu’nu liman hizmetleri pazarında gereğinden fazla düzenleme olduğu konusunda uyardı.

CoR hazırladığı metinde, bu durumun Avrupa limanları arasında zaten bir rekabet olduğunu hesaba katmadan, AB’nin yetki ikamesi ve ölçülülük ilkelerini zayıflattığını belirtti.

CoR, AB dışındaki liman hizmeti veren şirketlerin gittikçe kazançlı hale gelen ve tekellerinde bulunan kendi limanlarında düşük fiyatlar sunarak pazarı hakimiyetleri altına alabileceklerinden, yönergenin AB içinde liman hizmeti veren şirketlerin sayısını azaltabileceğini belirtti. CoR yönergenin öngördüğü uzun sözleşmelerin ve teminatların karşısında liman hizmeti şirketlerinin yatırımlarını azaltabileceği uyarısında bulundu.

CoR, yönergenin liman verimliliği ve gelişimi ile liman servislerine engel teşkil edeceğini, mevcut durumda en doğrusunun, AB liman pazarındaki temel zayıflıkları tespit etmeye odaklanmak olduğunu söyledi.

BALIKÇILIK

KOMİSER POLONYALI VE BALTİK HİSSEDARLARLA DİYALOGDAN MEMNUN

Balıkçılık ve Denizcilikten sorumlu Komiser Joe Borg, Polonyalı hissedarların Baltık Denizindeki balık miktarının korunması tedbirlerine ilişkin kapsamlı konsültasyon çalışmalarına katkılarını memnuniyetle karşıladı.

Borg, Uluslararası Baltık Denizi Balıkçılığı Komisyonu çerçevesinde Avrupa Birliği ile çalışmakta olan Polonya'yı takdir etti.

Komiser, sürdürülebilir balıkçılığın sağlanmasına ilişkin tedbirler hakkındaki görüşmelere Polonyalıların katılmasının sürece olumlu etki yaratacağı yorumunu yaptı.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

Murat TUNCER
Genel Sekreter

DAĞITIM:

GEREĞİ:

-Tüm Üyelerimiz(WEB)

BİLGİ:

- Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri